

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P., s. r. o., A.**, IČO: X., zastúpený: V., s. r. o. (predtým A., s. r. o.), K., IČO: X., proti povinnému: **S.S.**, nar. X., P., **o vymoženie 1 370,35 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn.: 15Er 518/2011, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 22. marca 2012, č. k.: 17CoE 35/2012-64, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného sa **o d m i e t a .**

Povinnému sa náhrada trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie istiny 1 370,35 eur s príslušenstvom. Povinnosť povinnému zaplatiť mu túto sumu preukazoval rozhodcovským rozsudkom z 08. apríla 2011, sp. zn.: IBB0410023, ktorý vydal STÁLÝ ROZHODCOVSKÝ SÚD zriadený pri R., a. s. so sídlom T., IČO: X. (ďalej len rozhodcovský rozsudok). Súdny exekútor následne v zmysle § 44 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Humenné o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Humenné uznesením zo 16. decembra 2011, č. k.: 15Er 518/2011-35 žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, 45 ods. 2, ods. 1 písm. b/, c/, § 40 písm. a/, b/ Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „Zákon o rozhodcovskom konaní“) a uviedol, že preskúmal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcia a exekučný titul, ich súlad so zákonom, pričom dospel k záveru, že žiadosti o udelenie poverenia na vykonania exekúcie nemožno vyhovieť. Súd je povinný v prípade rozhodcovských rozsudkov skúmať, či tieto nezaväzujú účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Súd predmetnú Zmluvu o úvere z 12. decembra 2007 uzavretú medzi právny predchodcom oprávneného a povinným (ďalej len „Zmluva o úvere“ alebo „Zmluva“) vzhľadom na povahu zmluvných strán a čl. 2 písm. b/ a c/ Smernice rady 93/13/EHS posúdil ako spotrebiteľskú, kde povinný je v pozícii spotrebiteľa. Uviedol, že rozhodcovská doložka je súčasťou formulárovej zmluvy, podľa názoru súdu je však jej dojednanie neprijateľnou podmienkou. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti. V predmetnom prípade povinný nemal možnosť podstatným spôsobom obsah predmetnej Zmluvy ovplyvniť, nakoľko jej súčasťou sú aj všeobecné obchodné podmienky. Rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Rozhodcovskú doložku si povinný osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým zmluvným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Rozhodcovská doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v predmetnej spotrebiteľskej zmluve je nekalou podmienkou, ktorá nie je pre spotrebiteľa záväzná, preto žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací, napadnutým uznesením uznesenie súdu prvého stupňa (exekučného súd) potvrdil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi tam

uvedenými. Uviedol, že k otázke preskúvania rozhodcovského rozsudku po formálnej a materiálnej stránke je potrebné uviesť, že rozsudok síce nadobúda účinky rozsudku súdu, ale zákonodarca upravil postup, aby sa plnenie priznané arbitrom nevyhovovalo, ak okrem iného odporuje zákonu alebo dobrým mravom. Poukázal na ust. § 35 a § 37 Zákona o rozhodcovskom konaní a charakterizoval formálnu a materiálnu právoplatnosť rozhodnutí. Uviedol, že z účinkov materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku tak existujú výnimky rovnako, ako z účinkov materiálnej právoplatnosti súdnych rozhodnutí. Typickým prejavom tejto výnimky je ust. § 40 Zákona o rozhodcovskom konaní v konaní o žalobe o zrušení rozhodcovského rozsudku. Pokiaľ by totiž ust. § 35 Zákona o rozhodcovskom konaní bolo vykladané doslovne, potom by súd o tejto žalobe nemohol rozhodnúť, pretože by bol rozhodcovským rozsudkom viazaný v zmysle § 35 Zákona o rozhodcovskom konaní v spojení s § 159 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“). Z uvedeného je zrejmé, že účinkami materiálnej právoplatnosti nie je viazaný súd, ktorý tento rozhodcovský rozsudok preskúma na základe žaloby podľa § 40 Zákona o rozhodcovskom konaní. V tomto zmysle je potrebné vykladať aj ust. § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré v sebe zakotvuje osobitný prieskumný inštitút - prieskumnú právomoc exekučného súdu. Čo sa týka právneho posúdenia rozhodcovskej doložky dojednanej v predmetnej Zmluve, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že výkon práv a povinností z predmetnej rozhodcovskej doložky odporuje dobrým mravom. Nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v spotrebiteľskej zmluve v neprospech spotrebiteľa je neprijateľná. Pokiaľ je však zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa v štandardnej spotrebiteľskej zmluve, nemali by byť žiadne pochybnosti, že táto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu exekúciu zastaví. Ak by takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka, čo je aj v danom prípade a dodávateľ ju použije, v takom prípade ide o výkon práv a povinností v rozpore s dobrými mravmi. Súd exekúciu v celom rozsahu zastaví, prípadne nevydá poverenie na vykonanie exekúcie, ak exekučným titulom je rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý svoju právomoc odvodzoval z neprijateľnej rozhodcovskej zmluvy. Ide o podmienku, ktorú odvolací súd s poukazom na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka považuje za neprijateľnú, a preto neplatnú. Vo vzťahu k odvolacej námietke oprávneného, že Zákon č. 483/2001 Z. z. mu ukladal povinnosť ponúknuť klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy, odvolací súd konštatoval, že aj táto

námietka je nedôvodná, pretože splnenie tejto povinnosti sa musí realizovať v medziach práv na ochranu spotrebiteľa.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie. Svoje dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ a § 237 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci a už prv začalo konanie, ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ust. § 237 písm. f/ O. s. p., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Ďalej svoje dovolanie odôvodnil ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Uviedol, že rozhodcovským rozsudkom bolo rozhodnuté v súlade so zákonom. Tiež je neprijateľné, aby súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, nakoľko sa nepodal návrh na začatie konania o jeho zrušení, hoci podľa zákona bol potrebný. Právoplatný rozhodcovský rozsudok je prekážkou pre opätovné prejednanie veci a rovnako je právne záväzný ako rozsudok všeobecného súdu, po uplynutí lehoty na plnenie je aj vykonateľný - spôsobilý byť podkladom pre exekúciu. Dovolateľ má za to, že exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovské konanie, ani zmluvu na základe ktorej bol vydaný. Doručený rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Teda je tu prekážka „res iudicata“. Súd svojím konaním išiel nad rámec zákona nerešpektujúc ust. § 35 Zákona o rozhodcovskom konaní a rozhodoval o správnosti rozhodcovského rozsudku. Zákonodarca prijatím Zákona o rozhodcovskom konaní umožnil mimosúdne riešenie sporov s tým, že za určitých podmienok pripustil súdnu kontrolu rozhodcovského rozsudku. Účastník rozhodcovského konania má však iba zákonom obmedzenú možnosť brániť sa proti rozhodcovským rozsudkom. Exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska súladu so zákonom, teda posudzuje predložené dokumenty, ale nepreskúmava ich po hmotnoprávnej ani procedurálnej stránke, keďže na takýto postup nemá právomoc, nakoľko by otváral konanie, ktoré nie je oprávnený sám meritórne rozhodnúť. Ďalej uviedol, že exekučný súd nie

je súdom, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch voči exekučnému titulu, a že v exekučnom konaní súd nepreskúmava vecnú správnosť rozhodnutia, ktoré je exekučným titulom. Rovnako v tomto rámci vykladá vec aj súdny dvor, ktorý vo veci C-40/08 vyslovil úradnú povinnosť exekučného súdu skúmať či dohoda (rozhodcovská doložka) medzi spotrebiteľom a podnikateľom, ktorou je založená právomoc rozhodcovského súdu, je alebo nie je nekalou podmienkou, a to v rozsahu, v akom mu to umožňujú vnútroštátne procesné pravidlá. Súdny dvor ES v žiadnom zo svojich rozhodnutí týkajúcich sa výkladu smernice 93/13/EHS nevyslovil nekalosť takéhoto dojednaní, ale naopak trvá na tom, že jeho nekalosť môže byť daná len pri splnení konkrétnych podmienok. Absencia právomoci exekučného súdu rušiť či meniť rozhodcovský rozsudok v kombinácii s rozhodnutím o nevydaní poverenia alebo zastavení exekúcie predstavuje zásah do práva oprávneného na súdnu a inú právnu ochranu v spojení s právom na ochranu vlastníckeho práva.

Pre prieskum rozhodcovského rozsudku zákon predpokladá plnú kontrolnú jurisdikciu pre rozhodcu postupujúceho podľa § 37 Zákona o rozhodcovskom konaní a redukovanú kontrolnú jurisdikciu pre súd, konajúci o zrušenie rozhodcovského rozsudku na základe žaloby. Konaním súdu mu bolo odňaté právo domáhať sa svojho práva na uspokojenie svojej pohľadávky v exekučnom konaní, nakoľko súd vyslovil bez zákonného dôvodu právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné, čím konal v rozpore so zásadou, že nikomu nie je možné odoprieť spravodlivosť. Poukázal na výrok Súdneho dvora EÚ v prípade P. (C243/08) a v prípade A. (C-40/08). Ďalej uviedol, že pri porovnaní definície nekalých podmienok vo viacerých jazykoch vychádzajúc zo smernice Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách dospel k záveru, že slovenská verzia je zavádzajúca. Podľa slovenskej verzie sa zdá ako keby sa atribút neupravenosti právnymi predpismi vzťahoval k sporom. Ostatné verzie ukazujú, že atribút neupravenosti právnymi predpismi sa týka rozhodcovského konania. To znamená, že zmluva nesmie od spotrebiteľa vyžadovať, aby spory riešil výlučne akýmsi osobitným typom arbitráže, ktorý nie je upravený právnymi predpismi, to však nie je prípad rozhodcovského konania. Oprávnený má za to, že predmetná rozhodcovská doložka nie je v zmysle smernice nekalou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Uviedol, že treba brať na zreteľ povinnosť súdu vykladať vnútroštátne právo vo svetle znenia a účelu smernice (rozsudok Súdneho dvora vo veci C-14/83 S. v L.).

Voľbou spotrebiteľa bolo uzavrieť zmluvu s uvedenou doložkou, čo potvrdil svojím podpisom. Súd svojím rozhodnutím vyslovil vôľu zmluvných strán za irelevantnú, zasiahol do zmluvnej voľnosti strán, odňal oprávnenému právo uspokojiť svoju pohľadávku, porušil základné princípy právneho štátu. Dovolateľ má zato, že rozhodcovský súd postupoval v súlade so zákonom. Dovolateľ v súvislosti so záverom súdu, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka konania na plnenie ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené, resp. odporuje dobrým mravom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 30. októbra 2009, sp. zn.: 33Cdo 2675/2007. Ďalej má dovolateľ za to, že odvolací súd sa vo vzťahu k námietkam oprávneného v napadnutom uznesení obmedzil len na ich citáciu. Aj napriek zásady zákazu retroaktivity a riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu, súd nezaujal k tvrdeniam oprávneného žiadne stanovisko. Súd nepotvrdil ani nepoprel opodstatnenosť tvrdení oprávneného uvedených v odvolaní. Uvedeným postupom došlo podľa oprávneného k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a k odňatiu možnosti oprávneného konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., keďže oprávnený nemal možnosť podať kvalifikované odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa v dôsledku nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia a odvolací súd sa ani nezaoberal odvolacími dôvodmi oprávneného.

Ďalej dovolateľ poukázal na dôvodovú správu k ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej je rozhodcovská doložka v súlade so zákonom, keďže nebráni dlžníkovi, aby svoje práva voči veriteľovi uplatnil na všeobecnom súde. Oprávnený je toho názoru, že z ust. § 153 ods. 3 O. s. p. vyplýva, že o neprijateľnosti podmienky v spotrebiteľskej zmluve môže rozhodnúť súd aj bez návrhu rozsudkom, pokiaľ ide o sporové konanie. Uvedené ustanovenie nie je možné aplikovať v exekučnom konaní, keďže tam rozhoduje súd uznesením. Uviedol, že Zákon o rozhodcovskom konaní umožňuje povinnému podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku žalobu na jeho zrušenie. Povinný však nevyvinul žiadnu aktivitu za účelom ochrany svojich práv.

Ďalej poukázal na skutočnosť, že zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o úvere, ktorý v ust. § 93b ods. 1 zakotvoval povinnosť bánk ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Poštová banka, a. s. si splnila svoju zákonnú povinnosť inkorporovaním rozhodcovskej doložky do

Zmluvy o úvere a povinný potvrdil, že prijíma návrhy predložené v Obchodných podmienkach. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho zmenil tak, aby súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie udelil alebo alternatívne, aby napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že v danej veci dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p., dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať ani prípady upravené v § 239 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania v zmysle § 239 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. /druhá veta/ je dovolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutie odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 O. s. p. by bolo dovolanie prípustné. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesné nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je predmet konania významný, ak je konanie postihnuté niektorou z väd v tomto ustanovení uvedených, teda možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesné neprípustné (R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ vo svojom dovolaní uviedol, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. d/, písm. e/ a písm. f/, ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z uvedených procesných väd.

Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O. s. p., t. j. že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O. s. p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Podľa § 103 O. s. p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O. s. p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Prekážka veci právoplatne rozhodnutej patrí k procesným podmienkam a jej existencia vedie v každom štádiu konania k zastaveniu konania. Táto prekážka je daná vtedy, ak v novom konaní ide o tú istú vec, resp. o to isté, čo sa prejednávalo v právoplatne skončenom konaní. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie.

Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený, ak vyplýva z rovnakého skutkových okolností.

Namietal, že súdy v danom prípade v rozpore so zákonom po vecnej stránke preskúmavali rozsudok rozhodcovského súdu - exekučný titul. Uviedol, že doručený rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu. A len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Tvrdil, že iba v rámci konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku (ust. § 40 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní) za splnenia zákonom požadovaných náležitostí, je možné pristúpiť k preskúmvaniu vecnej stránky rozhodcovského rozsudku. Bol toho názoru, že exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom.

Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľ namietal nesprávnu aplikáciu a výklad Zákona č. 233/1995 Z.z. osudných exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov, resp. namietal nesprávne právne posúdenie veci. Z obsahu tejto námietky sa javí, že

nejde o námietku dovolateľa v zmysle § 237 písm. d/ O. s. p., ale napáda vecnú správnosť právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade konaniu v exekučnej veci oprávneného: P. s. r. o., A., IČO: X., proti povinnému: S.S., nar. X., P., o vymoženie 1 370,35 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn.: 15Er 518/2011, na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok z 08. apríla 2011, sp. zn.: IBB0410023, ktorý vydal STÁLY ROZHODCOVSKÝ SÚD zriadený pri R., a. s., nepredchádzalo žiadne iné konanie na exekučnom súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté, preto nejde o vec rozsúdenú v zmysle ustanovenia namietaného oprávneným.

Prekážku veci rozsúdenej pre exekučné konanie netvorí právoplatný rozhodcovský rozsudok, a to ani vtedy, ak exekučný súd skúma či rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul je materiálne vykonateľný.

Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené dovolateľom namietanou vadou uvedenou v ust. § 237 písm. d/ O. s. p.

Ďalej dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa na návrh. Bez návrhu možno začať konanie vo veciach uvedených v ust. § 81 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. Ak nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak takéto konanie napriek tomu prebieha, treba ho v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť.

Dovolateľ k tejto vade namietal, že v danej veci súd preskúmaval materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku, čím poprel jeho právoplatnosť a vykonateľnosť.

Exekučný súd v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tzn., že v danej veci bol návrh na začatie exekučného konania podaný. V tomto prípade z obsahového hľadiska (§ 41 ods. 2 O. s. p.) nejde zo strany oprávneného o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O. s. p., ale o námietku inú, ktorú oprávnený uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutie.

Námietka dovolateľa preto o existencii vady uvedenej v ust. § 237 písm. e/ O. s. p. nie je preto opodstatnená.

Dovolateľ v dovolaní tiež namietal, že odvolací súd svojím postupom oprávnenému ako účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

K tejto námietke dovolateľ uviedol, že právo na výkon rozhodnutia je súčasťou práva na súdnu a inú právnu ochranu. Konaním súdu bolo oprávnenému odňaté právo domáhať sa svojho práva na uspokojenie svojej pohľadávky v exekučnom konaní, nakoľko súd vyslovil právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné, čím oprávnenému spôsobil ujmu. Ďalej namietal, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí nezaujal žiadne stanovisko k námietkam oprávneného uvedeným v odvolaní. Nepotvrdil a ani nepoprel opodstatnenosť tvrdení oprávneného v odvolaní. Ďalej uviedol, že nemal možnosť podať kvalifikované odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa v dôsledku nedostatočného odôvodnenia jeho rozhodnutia a odvolací súd sa nezaoberal ani uvedenými odvolacími dôvodmi.

Na námietku oprávneného, že exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex offo skúmať povahu rozhodcovskej doložky dovolací súd prihliadal iba v súvislosti so skúmaním, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k vade uvedenej v ust. § 237 písm. f/ O. s. p, resp. či v konaní pred súdmi nižších stupňov nebola oprávnenému ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. O procesnú vadu konania uvedenú v tomto ustanovení ide tiež v prípade zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre to neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Takým zamietnutím sa totiž oprávnenému odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. namieta porušenie jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

V danom prípade súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe návrhu oprávneného na podklade exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku z 08. apríla 2011, sp. zn.: IBB0410023, ktorý vydal STÁLY ROZHODCOVSKÝ

SÚD zriadený pri R., a. s. Exekučný súd napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol z dôvodu, že právomoc rozhodcovského rozsudku bola založená na absolútne neplatnom právnom úkone (rozhodcovskej doložke ako neprijateľnej podmienke v zmysle § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka), tým bol exekučný titul vydaný v rozpore so zákonom.

Podľa názoru do volacieho súdu v prejednávanej veci (vychádzajúc z obsahu spisu) odvolací súd i exekučný súd splnenie podmienok pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie posúdili správne.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky) (3 Cdo 146/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti. Vyššie uvedené závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (uznesenie z 10. októbra 2012, sp. zn.: 6Cdo 105/2011, pozri aj 3Cdo 122/2011, 3Cdo 146/2011).

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy

premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa tvoriacich samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že vyššie uvedené závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (uznesenie z 10. októbra 2012, sp. zn.: 6 Cdo 105/2011).

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. s jej neplatnosťou, nebránia ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c/ tohto predpisu. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty než spotrebiteľ, pričom sa v nich premieta klasická rímska právna zásada (princíp) „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“). Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci (pretože inak by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel - boli by nadbytočné), v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku zo zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd naplňa príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 18. septembra 2012, sp. zn.: 5 Cdo 230/2011.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného. Listiny predložené oprávneným takýto záver umožňovali. Zo Zmluvy o úvere uzavretej medzi oprávneným a povinným vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi

zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže jej súčasťou sú (ako predtlačný formulár) Obchodné podmienky pre úver, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v článku 11.2 týchto podmienok. Dovolací súd sa stotožnil aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky. Preto správnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súdy neodňali oprávnenému možnosť konať pred súdom.

Dovolací súd dospel k záveru, že nieje dôvodná ani námietka dovolateľa týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu.

Skutočnosť, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (R. c. Š. z 09. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s.12, § 29, H. c. Š. z 09. decembra 1994, séria A, č. 303-B).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. US 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., toto ustanovenie sa primerane použije aj na uznesenie (§167 ods. 2 O. s. p.). Toto ustanovenie sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle uvedených zákonných ustanovení. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávneným predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil. Skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2, § 211 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Dovolateľ v dovolaní ďalej tvrdil, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

K námietke dovolateľa ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. dovolací súd dodáva, že nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvyš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, by prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nieje tento opravný prostriedok prípustný.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania povinnému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. apríla 2013

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mgr. Monika Poliačiková